

DOKTORAND: Alina Kontareva
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV)
INSTITUTT: TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur
FAGOMRÅDE: Teknologi, innovasjon og kultur
VEILEDERE: Professor Martin Kenney, Professor Fulvio Castellacci
DISPUTASDATO: Ikke klart ved innlevering

AVHANDLINGENS TITTEL: *National Platforms in a Globalized World: Competitive Strategies and the Role of the State in the Case of Russian Digital Platforms*

Kan digitale plattformer tilsvarende Facebook eller Amazon utvikles utenfor USA og være konkurransedyktige?

Amerikanske digitale plattformer har blitt viktige leverandører av digital infrastruktur i mange land også utenfor USA. På grunn av sin dominerende posisjon, skaper disse plattformfirmaene enorme barrierer for lokale digitale innovatører. Samtidig blir det stadig viktigere å ha gode nasjonale plattformer som alternativ til de globale plattformene, for eksempel med tanke på beskatning, mer rettferdig bruk av personopplysninger og bedre arbeidsforhold.

I sin doktorgradsavhandling utforsker Alina Kontareva hvordan digitale plattformer kan vokse fram utenfor de største økonomiene. Hun undersøker det russiske plattformsegmentet, der det finnes en rekke konkurransedyktige nasjonale aktører. Russland blir ofte sammenlignet med Kina fordi de har en lignende tilnærming til mediesensur. Men i motsetning til Kina, hvor regjeringen har forbudt utenlandske firmaer å operere på deres nasjonale marked, har Russland vært åpent for andre plattformer. Frem til utbruddet av krigen i Ukraina, da mange vestlige sosiale medieplattformer forlot Russland, kunne russiske brukere velge mellom internasjonale plattformer som Google, Facebook og Amazon og innenlandske tjenester som Yandex (søkemotor), VKontakte og Odnoklassniki (sosiale medier) og Ozon (e-handel). Denne avhandlingen undersøker Russlands suksess med å utvikle slike nasjonale plattformer, og kan dermed bidra til innsikt i temaet også for andre land.

Avhandlingen viser at nasjonale plattformer kan konkurrere med de globale ved å skape og okkupere en nisje der de kobler sammen en gruppe lokale brukere. Plattformens

forretningsmodell er høyst vellykket fordi den bruker digital teknologi til å koble sammen brukere som ellers ikke ville ha kommet i kontakt med hverandre. Lokale plattformer kobler ofte sammen lokale brukere, og en forutsetning for dette er at de har noe til felles – samme nasjonale språk, noen spesifikke behov, felles kommunikasjonspraksis eller tilgang til samme lokale informasjon – og at dette leder dem vekk fra en global plattform.

Studien viser også viktigheten av statlig støtte til nasjonale digitale firmaer for å forhindre at de blir kjøpt opp eller utkonkurrert av utenlandske plattformer. Dette er spesielt relevant for Europa, der digitale start-ups dukker opp lokalt, men ikke klarer å generere nok vekst fordi kraftigere og allerede dominerende plattformer skaper rammebetingelser som gjør at både brukere, risikovillig kapital og nye teknologier trekkes til dem. Studien viser at det har stor betydning å balansere åpenhet i det digitale markedet med selektiv statlig beskyttelse. Det er viktig for det digitale markedet å forbli åpent fordi dette bidrar til å opprettholde en høye innovasjonsrate i den høyteknologiske internettindustrien, men nisjeplattformer kan samtidig skjermes fra de ledende globale aktørene. Nasjonale politikere kan bruke konkurranselovgivning til å forhindre konkurransehemmende praksis hos de globale firmaene, skape betingelser for mer rettferdig konkurranse og slik beskytte sine nasjonale firmaer.